

Академічна культура дослідника в освітньому процесі як складова національної безпеки

Семеног Олена, доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка

АКТУАЛЬНІСТЬ

Освіта як головний складник національної безпеки

Якість освіти належать до пріоритетних національних цілей європейських держав

Педагогічне партнерство - пріоритет сучасної педагогічної освіти

**академічна
культура
учасників
освітнього
процесу**

академічна культура уживають на позначення інституційної культури, цінності університету /освітнього закладу, інтегральної складової професійної компетентності педагога-дослідника, культури навчання, соціальної, моральної відповідальності за результати дослідження; академічної грамотності студентів (учнів) та вчителів / викладачів / наукових наставників.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про національну безпеку України

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 522-IX від [04.03.2020](#), ВВР, 2020, № 34, ст.241

№ 808-IX від [17.07.2020](#)

№ 912-IX від [17.09.2020](#)

№ 1357-IX від [30.03.2021](#), ВВР, 2021, № 29, ст.234

№ 1702-IX від [16.07.2021](#) - вводиться в дію з [01.01.2022](#)}

Цей Закон відповідно до [статей 1, 2, 17, 18](#) і [92](#) Конституції України визначає основи та принципи національної безпеки і оборони, цілі та основні засади державної політики, що гарантуватимуть суспільству і кожному громадянину захист від загроз.

Цим Законом визначаються та розмежовуються повноваження державних органів у сферах національної безпеки і оборони, створюється основа для інтеграції політики та процедур органів державної влади, інших державних органів, функції яких стосуються національної безпеки і оборони, сил безпеки і сил оборони, визначається система командування, контролю та координації операцій сил безпеки і сил оборони, запроваджується всеосяжний підхід до планування у сферах національної безпеки і оборони, забезпечуючи у такий спосіб демократичний цивільний контроль над органами та формуваннями сектору безпеки і оборони.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Національна безпека тісно пов'язана з людським капіталом, а його сила чи слабкість визначається станом системи освіти

Національна безпека - здатність держави захищати свої інтереси та реалізувати свої цілі у сфері безпеки як усередині держави, так і за її межами

Joel I. Klein, Condoleezza Rice, Julia C. Levy. U.S. Education Reform and National Security (Independent Task Force Report No. 68). – New York: Council on Foreign Relations Press. – March 2012. – 120 p.

■ **інноваційна безпека**» - стан стабільного, ефективного забезпечення держави інноваціями в економіці, створення умов для модернізації галузей виробництва, розвитку пріоритетних напрямів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, технічних і технологічних розробок, що забезпечують конкурентоспроможність держави.

■ Абрамов В.І., Афоніна О.Г. Національна безпека як філософська категорія. – Режим доступу: academy.gov.ua/ei/11/txts/10avibtk.pas.
Ліпкан В.А. «Національна безпека України: навчальний посібник. – Національна академія внутрішніх справ України, Кондор, 2008. – 551с. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua>).

■ National Security & Innovation Activities: Methodology, Policy and Practice: monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics V. Omelyanenko, Ph.D in Technical Sciences, Assoc. Prof. Yu. Ossik. – Ruda Ślaska: Drukarnia i Studio Graficzne Omnidium, 2018. 416 p

■ У науці надзвичайно важливо
втілювати **принципи
партнерства.**

■ До **системи національної
безпеки** належать не тільки
безпілотники, а й **дослідження з
історії та літературознавства.**

Лілія ГРИНЕВИЧ, 2018

<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/donovyh-pidhodiv-u-gumanitarystyci1>

Науково-дослідна лабораторія Академічна культура дослідника

Загальнодоступна група · 852 учасників

+ Запросити

Редагувати

УМІФ

Український мовно-інформаційний фонд НАН України

Український мовно-інформаційний фонд Національної академії України

Офіційний сайт: <https://www.ulif.org.ua/>

Офіційна сторінка у соціальній мережі:

<https://www.facebook.com/ulif.org.ua/>

Загальноукраїнський центр
словникарства

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

ПРО
ІНСТИТУТ

НАУКОВІ
ВІДДІЛИ

НАУКОВІ
ЦЕНТРИ

НАУКОВІ
ВИДАННЯ

АСПІРАНТУРА І
ДОКТОРАНТУРА

Е-БІБЛІОТЕКА
ІПОД

Наукові видання Інституту з порівняльної педагогіки (за різні роки)

Керування Представлення Стаття Ілюстрації Вигляд статті

☐ Лінійне ☒ Кольорова ☐ Чорно-біла ☐ Показати ☐ Приховати

☒ Колонки

Arial 16

безпека

БЕЗПЕКА

БЕЗПЕЛЮСТКОВИЙ

БЕЗПЕРЕБІЙНИЙ

БЕЗПЕРЕБІЙНІСТЬ

БЕЗПЕРЕБІЙНО

БЕЗПЕРЕВАЛКОВИЙ

БЕЗПЕРЕМІННИЙ

БЕЗПЕРЕМІННО

БЕЗПЕРЕРВКА

БЕЗПЕРЕРВНИЙ

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ

БЕЗПЕРЕРВНО

БЕЗПЕРЕСАДКОВИЙ

БЕЗПЕРЕСТАЛЬ

БЕЗПЕРЕСТАНКУ

БЕЗПЕРЕСТАННИЙ

БЕЗПЕРЕСТАННО

БЕЗПЕРЕСТАНУ

БЕЗПЕРЕСТАНЬ

БЕЗПЕРЕЧ

БЕЗПЕКА, *и, ж*. Стан, коли кому-, чому-небудь ніхто і ніщо не загрожує. *Через утиск убогих, ради стогону бідних тепер Я повстану, – говорить Господь, – поставлю в безпеці того, на кого розтягують сітку!* (Біблія. Пер. І. Огієнка); *Почуваючи себе в безпеці, дівчина чи молода жінка спокійно заснула* (В. Підмогильний); *За мурами лубенського замку, слава Богу, можна почувати себе в цілковитій безпеці* (Я. Качура); *Наукові дослідження будуть спрямовані на розроблення системи екологічної безпеки країни* (із журн.); *У багатьох західних країнах прийнято національні програми безпеки руху* (з газ.).

(1) Екологічна безпека – стан навколишнього середовища, що гарантує захищеність життєво важливих інтересів суспільства, держави від реальних чи потенційних загроз, створюваних антропогенним або природним впливом на довкілля. *Одним з найгостріших завдань, що постали перед світовою цивілізацією, є проблема екологічної безпеки на планеті* (з публіц. літ.); *Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого*

економічного та соціального розвитку України (з мови документів); **(2) Інформаційна безпека** – стан безпеки особи, соціальних спільнот, соціотехнічних систем в інформаційній сфері. *Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього українського народу* (Конституція України); **(3) Національна безпека** – сукупність внутрішніх і зовнішніх умов, які забезпечують стабільний розвиток суспільства, захист кордонів від внутрішніх і зовнішніх загроз, стійкість до несприятливих зовнішніх і внутрішніх впливів. *Необхідною умовою успішного здійснення в Україні державного будівництва є здатність молодшої держави забезпечити свою національну безпеку* (з публіц. літ.); *Одним із чинників національної безпеки є військова безпека, гарантом якої виступають Збройні сили України* (з публіц. літ.); *Утвердження і в громадській думці, і в суспільній практиці справжньої пріоритетності сфери освіти є необхідною умовою національного розвитку і національної безпеки* (із журн.); **Рада Безпеки ООН** див. **рада**; **Рада національної безпеки і оборони України** див. **рада**.

△ **Подушка безпеки** див. **подушка**; **Техніка безпеки** див. **техніка**.

Керування Представлення Стаття Ілюстрації Вигляд статті

☐ Лінійне ☒ Кольорова ☒ Показати ☒ Колонки

☐ Ієрархічне ☐ Чорно-біла ☐ Приховати Arial 16

- академічний
- АИС-РЕВЮ
 - АЙСТРА
 - АЙСТРОВИЙ
 - АКАДЕМІЗМ
 - АКАДЕМІК
 - АКАДЕМІК-СЕКРЕТАР
 - АКАДЕМІСТ
 - АКАДЕМІЧНИЙ**
 - АКАДЕМІЧНІСТЬ
 - АКАДЕМІЧНО
 - АКАДЕМІЯ
 - АКАДЕМІСТЕЧКО
 - АКАЖУ
 - АКАЛЬКУЛЯ
 - АКАННЯ
 - АКАНТ

Сторінка 28 із 2158

Реєстрових слів - 107888

АКАДЕМІЧНИЙ, а, е. 1. Стос. до академії. Академічна наука нарощувала оберти на власній основі (з наук. літ.); Повернення великої науки в університети повинно здійснюватися через співпрацю з академічними науковими школами, виконання разом з ними спільних проектів і програм, створення спільних науково-дослідницьких центрів тощо (з наук.-попул. літ.); Відбулася робоча нарада з питань взаємовикористання електронних інформаційних ресурсів академічних бібліотек (з газ.); // Власт. академікові. Вадим напустив на себе академічну суворість і строго сказав: – Вам треба навчитись розмовляти зі старшими (М. Руденко).

2. Суто теоретичний, абстрактний. Бійці .. охоче зверталися [до Івана Івановича] в питаннях, що мали для них суто академічний інтерес, приміром: чи можливе міжпланетне сполучення... (І. Багмут); Вивчення мовного життя діаспори становить для нас

не тільки академічний інтерес і матеріал для подальшого обговорення нез'ясованих питань (з наук. літ.); // Який не має практичного значення, відірваний від життя.

3. Який відповідає строгим класичним зразкам, традиціям, правилам. Курс академічного малюнка та живопису входить у число обов'язкових дисциплін художнього інституту (з навч. літ.); У другому турі конкурсу учасники показували, як вони володіють академічною грою, виконують класичні твори (з газ.).

4. Навчальний. Протягом усього академічного року мої учбові справи безнадійно, абсолютно запущені (І. Багрянний); – Ви маєте на розв'язання задачі дві академічні години (О. Донченко); Радченко схопив телефонну рурку й кинув секретареві: – Напишіть наказа: з нового академічного року до обіду всім педагогам викладати лекції по-українському, а після

ЗАКОН УКРАЇНИ

2016

Про освіту

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380)

о. Особливості функціонування системи забезпечення якості на кожному рівні освіти визначаються спеціальними законами.

Стаття 42. Академічна доброчесність

1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

Словник української мови

Академічний тлумачний словник (1970—1980)

Пошук ☐ в означеннях

ДОБРОЧЕ́СНІСТЬ, ності, *жін.* Властивість за значенням *доброчесний*. *Вивчає її і не дуже покладається на її доброчесність* (Натан Рибак, Час, // Висока моральна чистота, чесність. Він [Жан-Жак Руссо] писав, що справжню доброчесність треба шукати серед простого народу, а не серед життя, 6, 1962, 26); *Ніколи Франко не був байдужим спостерігачем* (Від давнини до сучасності, I, 1960, 427).

Законодавчо-нормативне врегулювання утвердження принципів академічної доброчесності в освіті і науці:

- Бухарестська декларація етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі (10 серпня 2005 р. ЮНЕСКО);
- Закон України «Про освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>;
- Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти, розроблені у межах Проекту сприяння академічної доброчесності в Україні – SAIUP за підтримки Посольства США;
- Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>).
- Глосарій. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу. – Взято з: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%d0%93%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%b0%d1%80%d1%96%d0%b9.pdf>;
- Етичний кодекс вченого закладу освіти (наукової установи);
- Положення про академічну доброчесність закладу;
- Декларація викладача (студента, магістранта) про академічну доброчесність та ін.

Поняття «академічна культура»

культурно-освітній простір університету:

«дух закладу» (К. Ушинський),

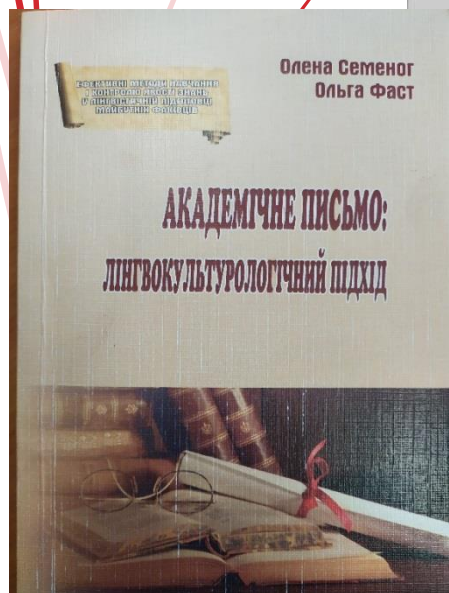
-«пам'ять суспільства» (Г. Ващенко),

-«духовне життя закладу» (В. Сухомлинський),

-«педагогічна матриця університету» (В. Андрущенко).

- культура університету;
- інтелектуально-етична система цінностей, мотивацій, переконань та сприйняття, які визначають професійну діяльність в освіті та науці;
- система цінностей, традицій, норм, правил, зразків поведінки проведення наукового дослідження, способів діяльності, принципів спілкування, що ґрунтується на педагогічно адаптованому досвіді наукової пізнавальної діяльності;
- культура високої духовності і моралі, культура особливої поведінки і спілкування людей, які професійно покликані забезпечувати трансляцію культурних цінностей; к
- культура високої якості праці і відповідальності за її результати;
- культура толерантності і педагогічного оптимізму.

Мовний аспект академічної культури дослідника

- ❑ володіння професійними мовнокомунікативними вміннями діалогового спілкування українською та англійською мовами з широкою науковою спільнотою, зокрема в межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища, у процесі презентації матеріалів та результатів наукового дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, мультимедій відповідно до вимог стандартів і професійного співтовариства;
- ❑ навички операційної обробки наукових текстів різних жанрів наукового стилю (реферування, анотування, конспектування, змістове, мовно-стилістичне редагування, переклад та ін.);
- ❑ моделювання зв'язних наукових текстів (створювати глосарії ключових термінів; готувати наукові статті, тези, доповіді, повідомлення, виступи, наукові звіти, посібники), у тому числі з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

ЕСТЕТИКА і ЕТИКА

педагогічної дії

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ
ПРАЦЬ

Випуск 1

<http://aesthetethicpedaction.pnpu.edu.ua/>

УДК 378.22:37.036

Семен Гончаренко,
м. Київ

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС УЧЕНОГО

Етичний кодекс є системою загальних етичних вимог (імперативів), які повинен неухильно виконувати кожен справжній вчений у процесі своєї наукової діяльності. Кодекс регулює відносини науковців між собою та із суспільством. Він установлює основні засади для оцінки вченими своєї власної роботи та діяльності колег під моральним кутом. Основним завданням кодексу є надання пріоритету моральним вимірам науки та соціальній відповідальності спільноти вчених і кожного зокрема.

Ключові слова: вчений, етичний кодекс, імперативи, моральні виміри науки, наукові співтовариства.

Наука тісно пов'язана з розвитком моральності, залежить від моральних цінностей і імперативів різних епох, в свою чергу мораль часто регулюється і навіть визначається наукою. Наукове знання, з'ясовуючи, що можна і що не можна в дійсності, намічає межі і орієнтири пізнання, межі дозволеного і недозволеного, тим самим усвідомлюється сфера реальних можливостей людини, її морального вибору. Таким чином, наука

знає, але й виробленням певних етичних
й інститут передбачає наявність певної
тацій, цільових установок й імперативів.
проводити дослідження і служити Істині,
к освоїти. Порушення етичних принципів,
каратися науковим співтовариством,
слуги.

успільстві, чия історія, чий сучасний стан
бого. І, звичайно, існує зворотній зв'язок –
ислячих людей впливають на суспільство.
м ідеалам слідує з розуміння вченим своєї
успільством. Вченому багато дано. Його
з нього строге і неупереджене мислення,
ігичного міркування. Суспільство уважно
еного: його діяльність може мати серйозні

Публікаційна етика

Редакційна колегія збірника наукових праць «Культурологічна думка / The Culturology Ideas» дотримується міжнародних стандартів етики публікацій, керуючись рекомендаціями щодо переліку та змісту загальних обов'язків редакторів – **COPE Code of Conduct**, затверджених Комітетом з етики наукових публікацій **COPE (Committee on Publication Ethics)**.

Рішення про публікацію наукової статті в журналі приймає Редакційна колегія, зважаючи на певні вимоги: перевірка рукопису щодо правильності оформлення та оригінальності тексту (плагіат); результати рецензування; результати обговорення на засіданні Редакційної колегії.

Приймаючи рішення про публікацію рукопису, Редакційна колегія керується публікаційною етикою журналу й не допускає до друку статті з надмірним відсотком неоригінального тексту (плагіату), порушенням авторських прав, наклепом та образами тощо.

Остаточне рішення щодо публікації статті або про відмову в публікації приймає Головний редактор.

Редакційна колегія оцінює рукописи представлених статей незалежно від раси, статі, національності, походження, громадянства (підданства), роду занять, місця роботи й проживання автора, а також від його політичних, філософських, релігійних та інших поглядів.

Редакційна колегія зобов'язується:

- зберігати нейтральність і об'єктивність стосовно всіх учасників редакційного процесу;
- прагнути до задоволення потреб читачів та авторів;
- постійно вдосконалювати журнал;
- забезпечувати якість матеріалу, що публікується;

Слово – зброя для національної безпеки

Електронна версія «СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ONLINE.
ТОМИ 1-11 (А-ОЯСНЮВАТИ)»: Режим доступу: |
<https://services.ulif.org.ua/expl/>

або ONLINE

СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ONLINE. ТОМИ 1-11 (А-ОЯСНЮВАТИ)

?

Керування

Представлення

Стаття

Ілюстрації

Вигляд статті

П

☒ Лінійне

☐ Ієрархічне

☒ Кольорова

☐ Чорно-біла

☒ Показати

☐ Приховати

☒ Колонки

Arial

12

зброя

ЗБРО́Я

ЗБРО́ЯР

ЗБРО́ЯРНЯ

ЗБРО́ЯРСЬКИЙ

ЗБРУ́ЙНИЙ

ЗБРУ́Я

ЗБРЯ́ЗКУВАТИ

ЗБУВА́ЛЬНИК

ЗБУВА́ЛЬНИЦЯ

ЗБУВА́ННЯ

ЗБУВА́ТИ

ЗБУВА́ТИСЯ¹

ЗБУВА́ТИСЯ²

ЗБУВА́Ч

ЗБУВА́ЧКА

<

Сторінка 1102 із 2174

>

Реєстрових слів - 108676

ЗБРО́Я, і, ж. 1. Бойове знаряддя для нападу або оборони. А тим часом Запорозьку зброю Виніс батько із комори (Т. Шевченко); На столі лежить старовинна зброя: іржаві шаблі, пістолети, стара рапіра, патронташі і інше (С. Васильченко); Люди .. згиналися під тягарем зброї й військових ранців (Гео Шкурупій); – Хто тут? – придушеним голосом промовив Андрій, схопившись одразу за зброю (О. Довженко); – То теж зброя? – кивнула Шура на труби. – Питаєте! То міномети 82! (О. Гончар); // Сукупність засобів для ведення війни, бою; озброєння. Це ж новочасні миру голуби – Оці лунки, стрімкі аероплани, Які на духах раменах несуть Не атомну а чи водневу зброю, А мирних, працьовитих, невсипущих Іванів, Янів, Жанів, Гансів, Джонів (М. Рильський); Він з дружиною й дітьми тулювся щільно до сирі землі .. Літаки .. пікірували просто на них і з виттям випускали серії бомб та стріляли з бортової зброї (І. Багряний).

2. Уживається як символ військової справи. [К а с с а н д р а :] Він такий хисткий, він молоденький, ніжний – не до зброї, до ліри .. він удався, до весняних пісень... (Песя Українка); Бійці обступили своїх братів по зброї. – Куди? Звідки? – На Братиславу, з Праги! (О. Гончар); Я взявся за ручку дверей, що вели в кімнату бойової слави. Мої земляки, побратими по зброї, між собою називали її по-різному (О. Шугай).

3. перен. Засіб для боротьби з ким-, чим-небудь, для досягнення якої-небудь мети. Слово, моя ти єдина зброє, Ми не повинні загинути обоє!

Може, в руках невідомих братів Станеш ти кращим мечем на катів (Песя Українка); – Порадь мене, як побороти страждання? Якою зброєю? – Працею (О. Довженко); – Ти шукаєш таємниці смерті. Орфей її розгадав .. Його зброя – гармонія і краса (О. Бердник); – Обман був твоєю єдиною зброєю. Обдурити ворога – це .. військова хитрість (О. Авраменко, В. Авраменко).

(1) **До зброї** – заклик до бою або взагалі до збройної боротьби. Раптом крик: – Товариші!.. Скоріш нагору! До зброї всі! У місті ворог! (В. Сосюра); – Ну-бо до зброї, й зі мною ходімо! Пора вже до бою Нам поспішати! (Борис Тен, пер. з тв. Гомера); (2) **Зі зброєю в руках** – озброївшись, маючи зброю у своєму використанні. Українські письменники під час Великої Вітчизняної війни переважно більшістю своєю були на фронтах і брали участь із зброєю в руках у боротьбі проти фашистів (П. Тичина); Ця людина була в Іспанії й .. боролася зі зброєю в руках проти армії Франко (І. Багряний); Коли тебе позбавляють волі – за неї треба боротися. Із зброєю в руках боротися за те, щоб ніхто .. не прирікав тебе і твоїх дітей на рабське життя (В. Малик).

▲ (3) **Зброя масового знищення (ураження)** – зброя, застосування якої призводить до масових утрат або руйнувань на великій площі. На планетарному рівні надзвичайно важливо гарантувати безпеку розвитку людства шляхом обмеження поширюваності зброї масового знищення (з наук. літ.); – Послухай, – кажу я. – Йдеться до війни з Іраком! Америка

УМІФ

Український мовно-інформаційний фонд НАН України

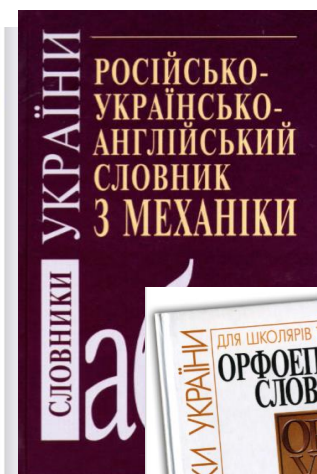
- **Український мовно-інформаційний фонд започаткував (1994 р.) і координує програму зі створення серії українськомовних словників нового покоління - "Словники України".**

Широков В.А. Феноменологія лексикографічних систем. - К.: Наукова думка, 2004. - 328 с.

Словники України –
інтегрована лексикографічна система.
Електронне видання/ НАН України;
Український мовно-інформаційний фонд

В. М. БАСТУН, Я. М. ГРИГОРЕНКО, В. А. ШИРОКОВ
Російсько-українсько-англійський
словник з механіки
Видавництво «Наукова думка»,
2008

Орфографічний словник
української мови для
школярів і студентів /
В.М. Русанівський,
В.В. Чумак, Г.М. Ярун –
К., Ірпінь: Перун, 2006.
– 208 с.

Рабулєць О.Г., Сухарина Н.М.,
Широков В.А., Яценко К.М.
Дієслово в лексикографічній системі.
К.: Довіра, 2004. – 260 с.

РЕСУРСИ на сайті Українського мовно-інформаційного фонду НАН України

- «Словники України on-line»
 - Тлумачний словник української мови у 20-ти томах (попередня версія)
 - Тлумачний словник української мови у 20-ти томах *
 - Система лінгвістичної взаємодії «ВЛЛ»
 - «Український національний лінгвістичний корпус»
-
- Система лінгвістичної взаємодії «ВЛЛ» (нова версія)
 - Словник української мови за редакцією Б.Д. Грінченка *
 - Словарь русского словоизменения
 - Віртуальна лексикографічна система "MONDILEX"
 - Віртуальна лексикографічна система "Turkic"
 - Український біографічний архів
-
- Сайт "Українсько-російсько-англійський словник зі зварювання" (веб версія)
 - Російсько-українсько-англійський словник зі зварювання
-
- Російсько-українсько-англійський словник з механіки
 - Російсько-українсько-англійський словник з механіки (версія 2)
-
- Російсько-українсько-англійський словник з радіоелектроніки
-
- Віртуальна термінографічна лабораторія з фізики
 - Віртуальна термінографічна лабораторія з біології
 - Віртуальна лексикографічна лабораторія «Українсько-кримськотатарський словник»
-
- "Словники України" (Версія з диску 4.0 (мережева))

- Основна частина ресурсів у відкритому доступі:

- <https://lcorp.ulif.org.ua/LSlist>

- **Серія «Словники України»**

- <https://ulif.org.ua/slovniki-ukrayini>

- **БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНИМИ ТА КОРИСТУЙТЕСЯ ДОСТОВІРНИМИ АКАДЕМІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ!**

- Офіційний сайт:

- <https://www.ulif.org.ua/>

Словник – зброя для подолання помилок

➔ НЕНОРМАТИВНО

СИНТАКСИЧНІ питання – піднімати

ВИКОРИСТАЙ СЛОВНИК

НОРМАТИВНО

ПИТАННЯ СТАВИТИ

Ставити питання:

піднімати

Шукати

піднімати і **підіймати**, аю, аєш, недок., **підняти**, німу, німеш і **підійняти**, ійму, іймеш; мин. ч. **підняв** і **підійняв**, ла, ло; док., перех. 1. Нахилившись, брати, підбирати з землі, підлоги, знизу і т. ін. - Ні, спасибі,

www.inmo.org.ua/sum.html

обсяг виробництва?

об'єм збірника? /роботи?

ЛЕКСИЧНІ

Керування Представлення Стаття Ілюстрації Вигляд статті

☒ Лінійне
 ☐ Ієрархічне
 ☒ Кольорова
 ☐ Чорно-біла
 ☒ Показати
 ☐ Приховати
 ☒ Колонки

ОБСЯГ

ОБСЯГ

ОБСЯГАТИ
 ОБСЯГОВИЙ
 ОБСЯГОВІСТЬ
 ОБСЯГТИ
 ОБСЯЖНИЙ
 ОБСЯЖНІСТЬ
 ОБТАВАННЯ
 ОБТАВАТИ
 ОБТАЛАПАНИЙ
 ОБТАЛАПАТИ
 ОБТАЛАПАТИСЯ
 ОБТАЛАПУВАТИ
 ОБТАЛИЙ
 ОБТАЛЯПАНИЙ

ОБСЯГ, *у, ч.* 1. Розмір, величина чого-небудь. *Вали, обсяг і висота скитських городищ свідчать про міць (В. Домонтович); З осінніми днями збільшився обсяг .. робіт (С. Журахович); У 1910 р. вийшов перший том "Історії Кубанського козацького війська" обсягом 700 сторінок (Д. Білий); // Зміст чого-небудь з погляду його величини, кількісного вираження і т. ін. Величезний обсяг матеріалу, який дається студентам автодорожнього інституту за рік, хлопчина вирішив засвоїти за кілька годин (М. Дашкієв); Освітня програма має містити загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти (з навч. літ.); // перен. Зміст чого-небудь з погляду його значення, важливості. Впав у бою – люто зціпиш зуби й не тямиш обсягу своєї згуби (І. Франко); Ніхто не знав обсягу прийдешнього в ту ніч (О. Довженко).*

2. Межі, коло (див. **коло**¹ 9) чого-небудь. *Думки її рвалися поза обсяг щоденщини; вона бажала кращого, празникового життя (М. Коцюбинський); Ми, розуміється, повинні строго окреслити обсяг етнографії як окремої дисципліни (М. Рильський); Обмеживсь [Мирон Давидович] думками до обсягу своєї особистості і кінечних справ; стало тихо на душі (В. Барка).*

○ (1) В усьому (повному, цілому) обсязі (заст. об'ємі), *у знач. присл.* –

цілком, повністю, нічого не виключаючи. *Передо мною цінна книжка, – перша проба присвоєння нашій мові скарбів сербської поезії народної в цілім її об'ємі (І. Франко); Нинішній стан технології системи мовного інтерфейсу поки що не дає змоги в повному обсязі реалізувати потенційні можливості людини й машини (з навч. літ.); (2) Обсягом у..., у знач. прийм., з род. в.* – указує на величину, розмір чого-небудь. *Суне туча з-поза виднокругу обсягом у тридцять три версти (Л. Первомайський); Тема роботи розкрита в пояснювальній записці обсягом у 70 сторінок (з наук.-попул. літ.); Компанія презентувала новий диск обсягом у 32 терабайти з незвичним дизайном (із журн.).*

△ (3) **Обсяг виробництва**, *екон.* – кількість виготовленої продукції та виконаних робіт за певний період часу. *У 1879 р. обсяг виробництва 867 українських фабрик і заводів із кількістю робітників не менше ніж 16 осіб на кожному підприємстві досяг майже 103,3 тис. крб. (з наук. літ.); Ефективність розподілу ресурсів досягається, коли неможливо змінити структуру загального обсягу виробництва так, щоб отримати чисту вигоду для суспільства (з навч. літ.); (4) Обсяг поняття, *філос.* – клас предметів, кожний з яких має ознаки, зафіксовані в понятті. *Обсягом поняття є множина предметів, кожний із яких є носієм ознак, що складають зміст поняття (з наук. літ.); Плутаність і неозначеність змісту та обсягу поняття доводить до постійних непорозумінь (Б.-І. Антонич).**

Керування

п

Представлення

☒ Лінійне

☐ Ієрархічне

Стаття

☒ Кольорова

☐ Чорно-біла

Ілюстрації

☒ Показати

☐ Приховати

Вигляд статті

☒ Колонки

Arial

v

12

v

ОБ'ЄМ

п

ОБ'ЄКТИВУВАТИСЯ

ОБ'ЄКТНИЙ

ОБ'ЄКТНІСТЬ

ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ

ОБ'ЄКТОВИЙ

ОБ'ЄМ

ОБ'ЄМИСТИЙ

ОБ'ЄМНИЙ

ОБ'ЄМНІСТЬ

ОБ'ЄМНО

ОБЖАЛИТИ

ОБЖАЛУВАТИ

ОБЖАЛУВАТИСЯ

ОБЖАЛЮВАТИ

ОБЖАРЕНИЙ

ОБ'ЄМ, *у, ч.* 1. Величина чого-небудь у довжину, висоту та ширину, вимірювана в кубічних одиницях. *Люді легко було обчислити кубічний об'єм цих приміщень. В сумі це становило трохи більше двадцяти кубічних метрів (М. Трублаїні); Треба було визначити поверхню і об'єм конуса (О. Донченко); Коли починає вода просочуватися крізь пористу глину, всередині вона, хоч зменшується в об'ємі, починає охолоджуватись (Ю. Логвин); Об'єм вийнятої земляної маси завжди буде більший, ніж об'єм цієї ж маси в умовах її природного залягання (з наук. літ.); // Тривимірні параметри чого-небудь. Скільки ж важить середньостатистичне людське серце? І чи збільшується його вага і об'єм, якщо його власник –*

тяжко закоханий? (М. Матіос); На фотографіях з року в рік міняються лише розміри череця голови сім'ї та об'єм талії його половини (Н. Сняданко).

2. *заст.* Те саме, що *обсяг* 1. *Об'єм нашого збірника не дозволив би друкувати великі повісті або романи (М. Коцюбинський); Зацікавлена грубістю і об'ємом письма, висунула я з конверта листа й поглянула (я не таю цього) лише на підпис, не маючи зовсім заміру переробити його (О. Кобилянська).*

<

Сторінка

1991

із 2174

п

>

Термінологічна культура дослідника

Академічна відповідальність – це різновид відповідальності, що застосовується до особи, яка порушила норми академічної доброчесності.

Іншими словами, це застосування до винної особи примусових заходів за вчинене порушення.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: за академічну недоброчесність здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності!

Академічна плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (Закон України «Про освіту», стаття 42).

Пам'ятаймо: поняття «академічний плагіат» є похідним від поняття «плагіат». Якщо академічний плагіат стосується переважно наукових і мистецьких творів, то плагіат може стосуватися й інших видів текстів, зокрема публіцистичних і художніх, а також політичних промов, торговельних марок, музичних творів тощо. Отже, поняття «плагіат» є ширшим за поняття «академічний плагіат».

34. Сформулюйте дефініції понять:

етична цінність – це ...

академічна спільнота – це ...

академічний статус людини – це ...

нульова толерантність – це ...

Гідність - сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості; усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов'язку, цінності.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. — с. 65.

ᾠγιος від грецьк., достойнъ, годенъ, праведенъ

Памво Беринда «Лексікон славеноросский»

честь - сукупність вищих моральних принципів, якими людина керується у своїй поведінці; повага, пошана, визнання кого-, чого-небудь.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 11, 1980. — с. 316.

ТЕРМІНОЛОГІЧНА КОМІСІЯ при Міжнародному комітеті славистів

СКЛАД КОМІСІЇ ЗАСІДАННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВІ ПРОЕКТИ Е-ПУБЛІКАЦІЇ IN MEMORIAM КОНТАКТИ

24.09.2021
24 вересня 2021 року відбулося онлайн-засідання ТК МКС

29.06.2020
29 червня 2020 року відбулося онлайн-засідання ТК МКС

09.05.2019
9. svibnja 2019 (Zagreb, dvorana Knjižnice HAZU)

23.08.2018
23. август 2018 (Университет у Београду, филолошки факултет)

30.05.2017
25-26 maja 2017 (Warszawa, Polska Akademia Nauk)

20.01.2020

НОВИНИ

26.10.2021

26.10.2021 р. відбулося

засідання голів комісії

25.09.2021

24.09.2021 р. відбулося

засідання Термінологічної

комісії при МКС

21.09.2021

Митковська, Н. (2021).

Термінологізація од

інформатичного сти

македонської мови

создаване термінол

податки (докторська

Міжнародний науковий проєкт Словник термінів термінознавства (2019-2023)

З 2019 року члени Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів розпочали роботу над укладанням *Словника термінів термінознавства*.

- 1) вузально-вузельного (термінологічного) – призначеного для термінологів і мовознавців-славистів, студентів, аспірантів, докторантів, які оповують термінознавство як галузь знання;
- 2) дефінітивного, або тлумачного типу (у першому виданні), що міститиме основну термінологію термінознавства з оригінальними й перекладними з мов-джерел дефініціями понять;
- 3) багатомовного – орієнтованого на лексикографування термінологічних еквівалентів англійською та 9-ма слов'янськими мовами, зокрема польською, чеською, словенською, хорватською, македонською, сербською, українською, білоруською, російською.
- 4) збірного з елементами перекладу (у першому виданні);
- 5) зведеного словника дефініцій-цитат колективного типу (у першому виданні);
- 6) синхронного – охоплюватиме 70-ті рр. XX – початок XXI століття;
- 7) середнього обсягу – міститиме до 300 реєстрових термінів, що формують лексичний мінімум термінознавства;
- 8) алфавітного з елементами системної організації (у першому виданні), у якому корпус формуватимуть словникові статті реєстрових термінів, упорядкованих за алфавітом;
- 9) нормативного – в окремих словникових статтях передбачає коментарі з указівкою на рекомендаційне (пропонуване) поряд із традиційним або нерекомендоване (небажане) використання деяких термінів із погляду норми;
- 10) електронного паралельно з виданням паперової версії – призначеного для створення багатомовної дефінітивної бази даних основних термінів термінознавства із можливістю інформаційного пошуку згаданих у дефініціях реєстрових термінів за алфавітом та мовою.

► Терміносистема як фрагмент наукової картини світу (Олександра Суперанська, Дмитро Лотте та ін.);

► Структурування терміносистем (Борис Головін та ін.);

► Когнітивне термінознавство (Ірина Кочан, Галина Мацюк, Таміла Панько та ін.).

ДНТБ
УКРАЇНИ

Головна Про бібліотеку Фонди Послуги Наукометрія Наука ТК 144 Е

Термінологічний центр (ТЦ) ДНТБ України працює на базі відділу науково-дослідної роботи. Дослідження проводять добре відомі в Україні та за її межами термінологи – автори спеціалізованих монографій і нормативних фахових словників. Працівники ТЦ мають значний досвід успішного виконання міжнародних проєктів і регулярно публікують результати своїх досліджень у виданнях, які індексуються в базах Scopus і Web of Science.

Основні напрями діяльності ТЦ:

- розвиток і унормування української природничої, технічної, наукометричної та бібліометричної термінології;
- узгодження української національної терміносистеми з тенденціями та вимогами світового термінологічного простору;
- переклад науково-технічних текстів (мови: українська, російська, англійська, німецька);
- розвиток і використання сучасних наукомістких лінгвістичних та інформаційних технологій;
- підготовка публікацій з термінології в українських і зарубіжних виданнях;

Текст-оригінал

Праця багата на символіку посуду, страв, одягу, весільного етикету... Вважаючи, що костюм є важливим джерелом вивчення етнічної історії населення, його соціально-класової структури, естетичних поглядів, автор досить детально описує одяг молодих. У молодії сорочка з вишитою візерунком горловиною, передом (діалектне пазухою), верхніми частини рукавів біля зап'ястків, подолом (низом сорочки), сукняна строката спідниця (діал. плахта), червоні козлові, з залізними високими підківками чоботи, червоний фартух (діал. запаска), декілька разків червоних корольків (намисто, що є втіленням мрії про щастя-долю, кохання), хрест мідний.

Текст-плагіат

Праця багата на символіку посуду, страв, одягу, весільного етикету. Так, вважаючи, що костюм є важливим джерелом вивчення етнічної історії населення, його соціально-класової структури, естетичних поглядів, автор детально описує одяг молодих, наприклад, у молодії була сорочка з вишитою візерунком горловиною, передом – так званою пазухою, сукняна строката спідниця – плахта, червоні козлові, з залізними високими підківками чоботи, червоний фартух – запаска, декілька разків червоних корольків – намисто, що є, за свідченням дослідника, втіленням мрії про щастя-долю, кохання.

Енциклопедія весільної обрядовості Григорія Калиновського

🖨️ | 🖼️ | Перегляди: 4022

Унікальна друкована пам'ятка одного з перших українських етнографів XVIII ст. "Описание свадебных украинских простонародных обрядов, в Малой России и в слободской украинской губернии, також и в великороссийских слободах, населенных малороссиянами, употребляемых, сочиненная Григорием Калиновским в Санкт-Петербурге, 1777 г. Праця ця була опублікована прапорщиком піхотних російських військ Григорієм Калиновським в Петербурзькому артилерійському і інженерному шляхетському кадетському корпусі. Пізніше перевидавалась лише кілька разів: в "Архиве историко-юридических сведений, относящихся к России..." (1854 р.), "Харьковском сборнике" (1889 р.). Українською мовою була надрукована лише в 1970 році у виданні Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім.М.Т.Рильського "Весілля". Перекладач унікального документа фольклорист М.Шубравська намагалась максимально зберегти особливості стилю і граматичних норм автора вісімнадцятого століття.

Поява книги про Україну на той час була справою досить дивною і несподіваною. Це був час ліквідації автономії України, знищення Запорізької Січі (1775 р.), і гетьманщини на Лівобережжі, приєднання до Росії Правобережної України, утвердження царизмом централізаторської політики і феодално-кріпосницької системи, захоплення австрійською монархією після поділу Польщі 1772 р. західноукраїнських земель. За царювання Катерини II на деякий період послабився цензурний нагляд, що і дало можливість з'явитися працям, в яких простежується розуміння етнічної специфіки, етнокультурної своєрідності українського народу.

Робити опис весілля – досить складна справа, вона вимагає багато часу, знань, умінь, терпіння, досвіду, спостережливості записувача. Слід віддати належне етнографу Калиновському: в описі наявні майже всі складові частини українського весілля: сватання, дівчачі вечір, вішання, парадний батюшка, і родичам, продаж або викуп молодої, роздача короваю, покриття, комора та ін.. Праця багата на символіку посуду, страв, одягу, весільних побажань.

Цікаві записи українського весілля, зроблені Г. – Л. де Бопланом у XVIII столітті у книзі "Опис України", Григорій Калиновський доповнив регіональними деталями. Зокрема французький військовий інженер Гійом де Боплан, характеризуючи весільні звичаї коз шлюбної ночі дівчина виявляється нечесною, весь будинок "стає догори ногами": "б'ють горщики, в яких готували страви, к глеку". Пояснення цьому таке: глиняний посуд символізував жіноче начало, домашнє жіноче господарство, коли ж його розізнавали нечесність дівчини.

Енциклопедія весільної обрядовості Григорія Калиновського

Серед головних завдань українознавчої та фахової підготовки майбутнього вчителя-словесника є формування в них національної самосвідомості, збереження етнічної пам'яті, яка відтворює досвід поколінь на міфологічному, фольклорному, історичному рівні, набуття вмінь розкривати перспективу подальшого розвитку рідної культури в сучасних умовах. Тому при дослідженні, наприклад, весільної обрядовості на Лівобережжі, зокрема Кролевеччини, поданій в унікальній друкованій пам'ятці одного з перших українських етнографів XVIII ст. "Описание свадебных украинских простонародных обрядов, в Малой России и в слободской украинской губернии, також и в великороссийских слободах, населенных малороссиянами, употребляемых, сочиненное Григорием Калиновским в Санкт-Петербурге, 1777 г.", на заняттях з фольклору, народознавства, лінгвістичного аналізу в педагогічному університеті необхідно віддати перевагу активно-пізнавальному, дієтворчому підходах до вивчення краєзнавчого матеріалу.

Праця була опублікована прапорщиком піхотних російських військ Григорієм Калиновським в Петербурзькому артилерійському і інженерному шляхетському кадетському корпусі у 1777 р. Пізніше перевидавалась лише кілька разів: в "Архиве историко-юридических сведений, относящихся к России..." (1854 р.), "Харьковском сборнике" (1889 р.). Українською мовою була надрукована лише в 1970 році у виданні Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім.М.Т.Рильського "Весілля". Перекладач унікального документа фольклорист М.Шубравська намагалась максимально зберегти особливості стилю і граматичних норм автора вісімнадцятого століття.

УДК 371.13:02: 808.5

О.М. Семенов

ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕТНОГРАФІЧНОЇ ПАМ'ЯТКИ

У статті виконано історико-культурний та етнолінгвістичний аналіз етнографічної пам'ятки Григорія Калиновського. Увага акцентується на мові звичаїв гадання, особливостях символіки одягу молодих та іншого весільного інструментарію (рушник, хліб, хустка, мед), весільних побажань.

The article is devoted to the historical, cultural and ethnolinguistic analysis of ethnographic sight of Grigory Kalinovskiy. Attention is focused on the language of consuetude of fortune-telling, features of symbolism of clothes of youths and other wedding tools (towel, bread, shawl, honey), weddings wishes.

Справжнім майстром є сьогодні вчитель-словесник, котрий має відповідні мотивації, прагнення до набуття знань про духовну культуру, психологію народу, має фундаментальні

Авторський експрес-курс – це практико орієнтований супровід-міркування щодо концепту «академічна доброчесність», побудований з орієнтацією на **студентоцентроване навчання** й ураховує особистісно орієнтований, компетентнісний, **когнітивно-візуальний** підходи.

ЗМІСТ

Замість передмови	4
Заняття 1 ЩО ТАКЕ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ?	6
Заняття 2 ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	12
Заняття 3 АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВИДИ ПІ	19
Заняття 4 КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	27
Заняття 5 ЩО ТАКЕ ПЛАГІАТ І АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ?	34
Заняття 6 ВИДИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	40
Заняття 7 ЦИТУВАННЯ В НАУКОВОМУ ТЕКСТІ	47
Заняття 8 ЯК ПЕРЕВІРИТИ НАУКОВИЙ ТЕКСТ НА УНІКАЛЬНІСТЬ?	
Тестові завдання	
Корисні джерела	
Додаток	

Шановні здобувачі й здобувачки вищої освіти!

Дотримання принципів академічної доброчесності належить до однієї з основних цінностей корпоративної культури всіх учасників освітнього процесу будь-якого закладу вищої освіти.

Бути чесним треба завжди й у всьому! Не лише в навчанні й науці, а й у житті і професії – перед собою, своїми рідними і близькими, друзями й одногрупниками, викладачами й колегами! Чесність як найважливіша позитивна якість є індикатором високої морально-сті особистості.

Видання, що Ви розгорнули, має на меті доступно й водночас цілісно розказати про принципи і правила академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності, наголосити на типових порушеннях академічної доброчесності, яких слід уникати. Системно усвідомити норми академічної доброчесності й етики академічних взаємовідносин допоможуть практичні завдання проблемного характеру, спрямовані на критичне осмислення інформації, формування вмінь аналізувати, порів-

Турбота про композицію починається вже з самої назви, без неї я просто не можу розпочати працю, в ній я втілюю свою ідею. Назва - це цілий світ, у якому повинні жити твої герої, ... це правдивий світ, зі своїми законами, своїми суперечностями і в ньому існують свої межі, чітко окреслені назвою - заголовком (П. Загребельний).

Поклика́ння – це такий фрагмент наукової праці, в якому автор подає відомості про предмет свого дослідження, наявний в інших наукових джерелах.

- **Поклика́ння** - вказування на кого-, що-небудь для підтвердження, наведення як доказ
- **покликання** на офіційні документи
- **посилання** — зв'язка між електронними сторінками в гіпертекстових документах
- <https://onlinecorrector.com.ua/uk/%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/>

Порівняймо: *покликатися* на сучасні наукові концепції – **покликання** на сучасні наукові концепції; *покликатися* на думки вчених – **поклика́ння** на думки вчених; *покликáтися* на електронні джерела – **поклика́ння** на електронні джерела; *покликáтися* на інтернет-ресурси – **поклика́ння** на інтернет-ресурси.

Зазначимо, що іменник *поклика́ння* належить до девербативів, яким властиве явище регулярної полісемії:

1) *поклика́ння* як девербатив – *nomina actionis* на означення опредметненого процесу («вказівка на кого-, що-небудь для підтвердження»), наприклад: **поклика́ння** на провідні ідеї, високий рейтинг **поклика́нь** на дослідження українських учених і под.;

2) *поклика́ння* як девербатив – *nomina acti* (результат процесу):

– на означення адреси іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL, наприклад: **поклика́ння** на офіційний вебресурс університету, **поклика́ння** на сайт Міністерства освіти і науки України і под.;

– на означення сукупності бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними й достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку, наприклад: оформлення підрядкових **поклика́нь**, бібліографічні **поклика́ння** в тексті, **поклика́ння** на джерело повідомлення, **поклика́ння** в тексті публікації і под.

Покликання. Покликання /

ДІД ПЕРСОНАЛ

Словник української мови

Академічний тлумачний словник (1970—1980)

Пошук

☐ в означеннях

Тлумачення, значення слова «покликання»:

ПОКЛИКАННЯ, я, *сер.*

1. Внутрішній потяг, здатність, схильність до певної справи, професії. *Писала Галя й зять до «коханих родичів», що Славко не поробив ніяких іспитів... що він не думає братися за науку, бо не має до того покликання* (Лесь Мартович, Тв., 1954, 424); *Після перших драматичних спроб Панас Мирний звертається до прози, де знаходить своє справжнє покликання* (Життя і творчість Т. Г. Шевченка, 1959, 631); *Покликання до складання пісень у Шевченка було настільки великим, що народнописенні образи, мотиви, які завжди роїлися в його голові часто виливались у формі імпровізації* (Народна творчість та етнографія, 2, 1964, 38).

2. Призначення. *Велике покликання матері народити людину, але найвеличніше — народити й виховати не вовка, а друга, не хижака, а брата* (Олександр Довженко, I, 1958, 335); *Розуміла [Л. Українка] покликання своє. поезією-зброєю служити боротьбі за соціальне і національне визволення народу* (Максим Рильський, III, 1956, 281).

Словник української мови: в 11 томах. — Том 7, 1976. — Стор. 30.

Коментарі (0)

[Home](#) / [Архіви](#) / [№ 81 \(2020\): Південний архів \(філологічні науки\)](#) / Українська мова та література

СЕМАНТИКО-КАТЕГОРІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЕКСЕМИ ПОКЛИКАННЯ: ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ, ЕТИМОЛОГІЧНИЙ І ПАРАДИГМАТИЧНИЙ ПІДХОДИ

Сергій Аркадійович Омельчук
Херсонський державний університет

DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2020-81-3>

Опубліковано
2020-07-08

Ключові слова: девербатив «покликання», парадигматичні відношення, полісемія, синонімне об'єднання

Сторінки
19-28

Анотація

У статті досліджено семантико-категорійний потенціал лексеми «покликання» та з'ясовано парадигматичні відношення між словами «покликання» («гіперпокликання»), «посилання» («гіперпосилання») «лінк» і «ланка». **Методи дослідження:** компонентний аналіз, дефініційний аналіз словникових статей лексикологічних джерел, метод функційного аналізу, метод кількісних підрахунків, метод узагальнення.

Номер
[№ 81 \(2020\): Південний архів \(філологічні науки\)](#)

Розділ
Українська мова та література

СЕМАНТИКО-КАТЕГОРІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЕКСЕМИ ПОКЛИКА́ННЯ: ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ, ЕТИМОЛОГІЧНИЙ І ПАРАДИГАМИЧНИЙ ПІДХОДИ

Омельчук Сергій Аркадійович

В «Українсько-російському словникові наукової термінології» наведено девербатив *посилання* як поліграфічний термін, що відповідає рос. *ссылка* (бібліографічне посилання, перехресне посилання, підрядкове посилання, подвійне посилання), і як кібернетичний, технічний, фізичний терміни, що відповідають рос. *посылка* (зовнішнє посилання, кодове посилання, корекційне посилання, струмове посилання) (Українсько-російський словник наукової термінології, 2004: 251).

Такі академічні лексикографічні видання, як «Орфоепічний словник української мови» (2003) й «Український орфографічний словник» (2008), хоча й не подають девербатив *покликання*, проте фіксують вихідне до нього дієслово *покли́катися*. Українські відповідники *покли́катися* до рос. *ссыла́ться* і *покли́кати́ся* до рос. *сосла́ться* вміщено в «Російсько-українському словникові та українсько-російському словникові, в одному томі» (2008: 1488). До того ж «Російсько-український словник складної лексики» С. Караванського наводить як нормативні відповідники до російських граматичних конструкцій варіантні форми «*що покликається, звиклий посилатися, змушений послатися*», «*покликаючись / посилаючись на що*» (Караванський, 1998: 603). Дієслово *покликатися* як синонім до *посилатися* у значенні «вказувати на свідка чи авторитет, на щось як аргумент для підтвердження своїх слів, виправдання дій тощо» зафіксовано і у «Словникові синонімів української мови в 2-х томах» (2006: 339).

3. Етимологія й семантика лексеми *покликання*

Етимологічно дієслово *покли́катися* є префіксально-суфіксальним утворенням від *кликати*: давньоруськ. *кликати* – «публічно оголошувати», польськ. *klicz* «клич», болг. *кликам* «кличу, публічно оголошую», македонськ. *клика* «кричить» (про орла та інших птахів), сербохорвацьк. *кликнути* «весело вигукнути; покликати», *кликвати* «кликати, гукати», словенськ. *klicati* «гукати, кликати», старослов'янськ. *клицати*, *кликати*, церковнослов'янськ. *кликати*; – праслов'янськ. *klikati*; – споріднене з лит. *klykti*, *klykauti* «кричати, шукати», латиськ. *kliekt* «сильно кликати, кричати», давньоанглійськ. *hligan* «судити (про кого)» (Етимологічний словник української мови. 1985: 460).

Текстова культура дослідника // культура цитування

Увага! Академічний плагіат не слід ототожнювати з помилками в оформленні цитат.

Найбільш типовими помилками цитування є:

- ✓ відсутність лапок при текстових фрагментах, запозичених з інших джерел, за наявності коректного покликання на це джерело;
- ✓ покликання на інше джерело;
- ✓ неправильне оформлення покликання, що ускладнює пошук джерела.

Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упорядн. В. Бахрушнін, С. Ніколаєв. С. 10. URL: https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf.

Увага! Якщо зазначені вище помилки в цитуванні зроблено свідомо, зокрема для ускладнення виявлення вигаданих цитат або даних, це може бути кваліфіковано як порушення академічної доброчесності!

У наукових текстах використовують **пряме і непряме цитування**.

ДІЄСЛОВА МИСЛЕННЯ,
що використовують
у цитатах при авторах:
доводити
зазначати
зауважувати
констатувати
називати
наголосити
пояснювати
робити висновок
узагальнювати
характеризувати
та ін.

Пряме цитування передбачає точну (дослівну) репрезентацію цитованого тексту. Наприклад:

Ярема Бачинський вважає: «Життя та діяльність не у відповідності до стандартів і традицій академічної доброчесності суттєво деформує освітнє середовище».

Непряме цитування є перефразуванням або недослівним відтворенням чужого тексту. Його ще називають **парафразом** – переказом цитати. Наприклад:

Ярема Бачинський вважає, що відсутність стандартів і традицій академічної доброчесності істотно деформує освітнє середовище.

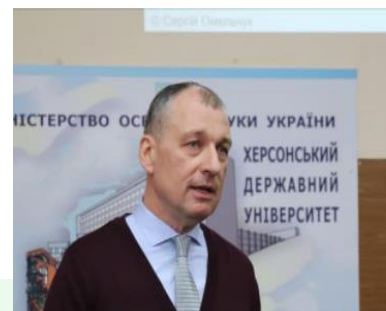

Сергій Омелчук разом з Олександром Співаковським і ще 17 зараз тут: Херсонський державний університет.

6 год · Kherson, Херсонська область ·

Тиждень академічної доброчесності в [Херсонський державний університет](#) триває. Сьогодні у змішаному форматі провів публічну лекцію «Цитування в науковому тексті: баланс свого й запозиченого». Дякую всім, хто долучився, а це не лише здобувачі вищої освіти, а й представники Наукового товариства й викладачі нашого університету, а також Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка ([Олена Семенов](#)), м. Києва й Вінниці.

<https://www.kspu.edu/PublisherReader....> Показати більше...

2. Якщо цитату наводимо не повністю, а з пропуском, його позначаємо трьома крапками – на початку, у середині або в кінці цитати (у текстах спеціального призначення знак три крапки на місці пропуску можна ставити у квадратні або кутові дужки). *Наприклад:*

У проєкті Закону України «Про академічну доброчесність» зазначено: «Прозорість і публічність для забезпечення академічної доброчесності ... передбачають, що всі учасники процесу отримання та надання освітніх послуг, наукової діяльності, реалізації державної політики у сфері забезпечення якості освіти зобов'язані діяти відкрито та зрозуміло».

В аналітичній записці з академічної доброчесності, підготовленій експертами урядово-громадської ініціативи «Разом проти корупції» зазначено: «Самоплагіат <...> жодним чином не порушує право інтелектуальної власності (за винятком випадків, коли право такої власності належить видавцю, а не автору), але є порушенням стандартів академічної доброчесності <...>».

4. Якщо в цитованому тексті, узятому в лапки, є інші цитування, слова або вислови, що мають уживатися в лапках, доцільно використовувати лапки різної форми:

- **зовнішні** (кутові лапки, або «лапки-ялинки» («...»));
- **внутрішні** («лапки-лапки» (“...”). *Наприклад:*

Дослідження Є. В. Сівак виявило, що «на масштаби “шахрайства” впливають як персональні характеристики студентів, так і зовнішні по відношенню до них фактори, наприклад, характеристики викладача».

Основні правила наукового цитування

1. Оформлюйте цитату переважно одним реченням. Уникайте занадто довгих цитат (особливо, що дорівнюють абзацу).

2. Використовуйте цитати з авторитетних наукових джерел (монографій, наукових фахових журналів, міжнародних індексованих видань тощо). Уникайте цитат, наприклад, із загальнодоступної вільної онлайнової енциклопедія «Вікіпедія» і подібних видань.

3. Супроводжуйте цитати покликаннями на джерело інформації.

4. Бібліографічне покликання потрібне й у разі запозичення таблиць, діаграм, рисунків та іншого ілюстративного матеріалу.

5. Використовуючи цитати, обов'язково формулюйте Вашу позицію щодо досліджуваного питання. Уникайте нанизування однієї цитати на іншу.

Культура читання наукового тексту

- - ознайомимосся з бібліографічним описом тексту;
- - переконаємося, що розуміємо всі слова, терміни, терміносполуки, фрази;
- - осмислимо здобуту інформацію, спираючись на свої знання і досвід;
- - добираємо самостійно приклади, що також ілюструють головні ідеї (думки) тексту;
- - перечитаємо найважливіші за змістом фрагменти тексту та ті, що ще не зовсім зрозумілі або ж викликають певний сумнів;
- - письмово передамо основну інформацію;
- - ознайомимосся, при можливості, з рецензіями на опрацьований науковий текст.

Пилип Селігей

СВІТЛО І ТІНІ
наукового стилю

■ Намагаючись розширити можливості українського поетичного слова, перекладач намагається точно відтворювати синтаксичну та образну структуру оригіналу... (Якимчук 266).

■ Англійська мова посідає домінуючу позицію (= переважає) у навчальних програмах початкових шкіл (Заблоцька 70).

■ Під системою розуміють сукупність елементів, що перебувають у відношеннях і зв'язках між собою і (= взаємопов'язаних елементів, що) утворюють певну цілісність, єдність (Драбик 245).

- значна кількість (чимало, багато),
- незначна кількість (обмаль),
- у більшості випадків (здебільшого, переважно),
- у протилежному випадку (інакше),
- у даному випадку (тут), на даний момент (натепер),
- на сьогоднішній день (нині, тепер, сьогодні),
- у найближчому майбутньому (невдовзі, незабаром),
- до останнього часу (донедавна),
- кількісний склад (кількість _____),
- складова частина (складник), основні

<https://jmm.sspu.edu.ua/>

СумДПУ імені А.С.Макаренка

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Get ADOBE
FLASH® PLAYER

Jean Monnet Project EURDOCS 2018-2021

[Головна](#) | [Опис проекту](#) | [Навчальні курси](#) | [Наукові заходи](#) | [Публікації](#) | [Архів](#) | [Контакти](#) | [Пошук](#)

Жан Моне Модуль «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів»

Please, choose a language
Українська (Україна) ▼

National Office
Erasmus+ UA
erasmusplus.org.ua

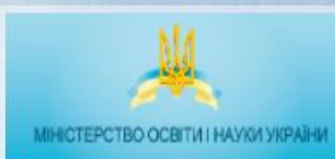
Ви тут: [Головна](#) ▶ [Навчальні курси](#) ▶ Академічна культура дослідника

■ Курс «Академічна культура дослідника»

Надрукувати | Перегляди: 951

Напрямок підготовки 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 011 Науки про освіту
Спеціалізація: Загальна педагогіка та історія педагогіки
спеціальність 015 Професійна освіта
Мета та завдання навчального курсу

Мета курсу: формування цінностей академічної культури, зокрема норм академічної доброчесності, мовнокомунікативної компетентності особистості академічного лідера, системи знань з питань національних та європейських практик академічної етики, академічного наставництва, культури академічної комунікації; когнітивно-дискурсивних умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах наукового співробітництва.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут педагогіки
НАПН України

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Язежона
НАПН України

ІНСТИТУТ
вищої освіти
НАПН України

Please, choose a language

Українська (Україна)

Ви тут: Головна > Навчальні курси > Академічна культура дослідника > Розклад курсу АС (2020-2021)

Розклад з навчального курсу «Академічна культура дослідника: Європейський та національний досвід» (2020-2021)

Надрукувати | Перегляди: 256

Розклад занять з навчального курсу
«АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД»

Researcher's Academic Culture: European and national Contexts
(2020 – 2021)

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Семеног Олена Миколаївна

Місце проведення: м. Суми, вул. Роменська, 87, СумДПУ імені А.С. Макаренка,
2-й поверх, ауд.218, 3-й поверх, ауд. 326; 335.

Вхід вільний. Запрошуються аспіранти, здобувачі, викладачі, студенти.

	14:30-15:50	19:00-20:20
9.02.2021	Лекція 1. Академічна культура дослідника: предмет, завдання, цінності Researcher's academic culture: subject, tasks, values	Лекція 2. Історичні витоки формування академічної культури дослідника: глобальний, європейський та національний контексти Historical origins of the formation of the researcher's academic culture: global, EU and national contexts
	14:30-15:50	19:00-20:20
16.02.2021	Семінар(д) N1. Сутність і структура академічної культури The essence and structure of academic culture	Лекція 3. Академічна культура й етика у вищій освіті: європейський, національний та інституційний виміри Academic culture and ethics in higher education: European, national and institutional dimensions

дискусійні запитання, проблемні завдання

//ситуації//

1. Поміркуйте, як правильно сказати. Свою відповідь обґрунтуйте.

Нині в університетах академічна доброчесність стає **брендом**.

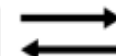
Нині в університетах академічна доброчесність стає **трендом**.

2. Перегляньте відео «Навчайся гідно та відповідально!» за покликанням

<https://youtu.be/1B2vJko0Cqw>. Назвіть ключові поняття, що розкрито в ньому.

► Працюючи в парах, дослідіть зв'язок цих двох понять. Виберіть один
із запропонованих нижче варіантів або запропонуйте свій варіант.

Академічна доброчесність

Академічна культура

Академічна доброчесність

Академічна культура

Академічна доброчесність

Академічна культура

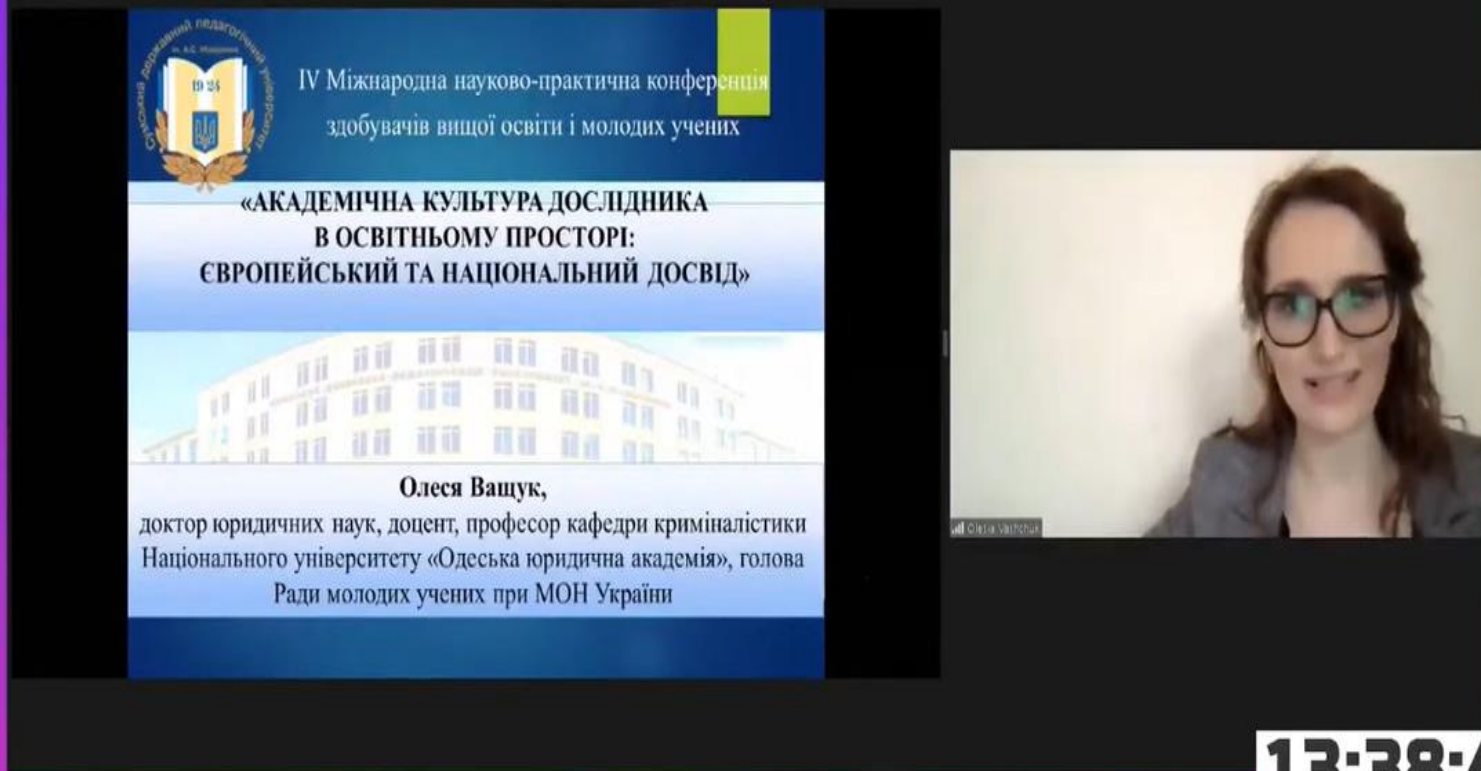
19. І
академіч
В е
переконли
Ситу
насправді

Д.Зербіно: «Культура особистості формується у
щоденній праці. Осяяння приходить при постійній роботі

думки...» Зербіно Д. Наукова творчість: нерозгаданий феномен //Дзеркало тижня, 2000, №1.

Ситу
освіти, зок
відсотки з

НАЖИВО

13:38:49

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД / ТАКАДЕМІЧНА КУЛ

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

95 просмотров • 2 сент. 2021 г.

7 НЕ НРАВИТСЯ ПОДЕЛИТЬСЯ

Д.Зербіно: «Культура особистості формується у щоденній праці. Осаяння приходить при постійній роботі ДУМКИ...» Зербіно Д. Наукова творчість: нерозгаданий феномен //Дзеркало тижня, 2000, №1.

Медіавчительський кампус